PROJECT:

Het Nieuwe Telen regiobenadering Limburg

Eindrapportage
Verplichtingsnummer 1400006653

Anders Durven Doen

Ministerie van EL&I verplichtingsnummer 140006653
PT projectnummer: 14149
LLTB intern projectnummer: 60.1

Copyright 2012, Arnhem. LLTB en Peter van Boekel
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van LLTB en Peter van Boekel.

Limburgse Land- en Tuinbouw Bond
Adres : Postbus 960 6040 AZ ROERMOND
Tel. : 0475-38.17.77
Fax.: 0475-33.32.43
Internet : www.lltb.nl

Peter van Boekel
Adres: Groningensingel 897 6835 GJ ARNHEM
M: 06-4306.6021
E: mail@petervanboekel.nl

Samenvatting voor Internet

Centrale thema in dit project is kennisverspreiding. Het gaat dan specifiek om kennis over de landelijke onderzoeken op het gebied van Het Nieuwe Telen, de prakijkmonitoringsproeven bij de kennisinstellingen en de praktijkervaringen op het gebied van Het Nieuwe Telen van collega telers. Hoe kan een teler die efficiënt tot zich nemen, en liefst op zo'n manier dat hij of zij wordt geprikkeld om er mee aan de slag te gaan voor energie besparing en rendementsverbetering.

Dit project laat zien dat kennisverspreiding prima kan verlopen via regiobijeenkomsten. De 6 georganiseerde bijeenkomsten trokken dankzij een sterk programma en goede sprekers een flink aantal bezoekers die de activiteit goed waarderen.

Dit project laat ook zien dat groepsgerichte cursussen en workshops bij een grote groep telers niet aanslaan. Deze groep verdiept zich liever individueel in de mogelijkheden van Het Nieuwe Telen. Desgevraagd geven deze telers aan dat als zij ondersteuning zoeken, dit wordt gezocht bij de eigen teeltadviseur, energiespecialist of toeleverancier.

Ministerie van Economische Zaken
Landbouw en Innovatie

Kas als Energiebron

Uw sector investeert in dit project via het Productschap Tuinbouw

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding
2. Doelstelling
3. Opzet
4. Resultaten

4.1 Het Nieuwe Telen, tomaat
4.2 Het Nieuwe Telen, komkommers
4.3 Het Nieuwe Telen, paprika
4.4 Het Nieuwe Telen, aardbei
4.5 Het Nieuwe Telen, glasgroenten
4.6 Het Nieuwe Telen, sierteelt
4.7 Het Nieuwe Telen, workshops

Bijlage: Voorbeeld Evaluatie Vragenlijsten

1. Inleiding

Met de helft van de energie dezelfde productie halen: dat is het doel van de gewasgerichte praktijkproeven die door kennisinstellingen als het Improvement Centre (tomaat, komkommer en gerbera) en Wageningen UR (alstroemeria, potplanten) in het kader van 'Het Nieuwe Telen' worden uitgevoerd. Daarnaast worden ook op praktijkniveau diverse elementen van Het Nieuwe Telen onderzocht, uitgewerkt en doorontwikkeld.

Laatstgenoemnde ontwikkelingen zijn ook in Zuid Oost Nederland volop te vinden. Genoemd kunnen worden de tomatenkwekerijen De Grenspaal (Wellerlooi) en Vereijken Kwekerijen (Beek en Donk) en paprikakwekerij Gubbels Siberië (Maasbree) waar met buitenluchtaanzuiging en andere installaties Het Nieuwe Telen al enkele teeltjaren in de praktijk wordt gebracht. Denk ook aan de Aircobreeze bij matricariakwekerij JB Matricaria (Venlo), de Greenportkas van tomatenkweker Joep Raemakers (Venlo), en het onderzoek naar de Aircokas bij aardbeienkwekerij Dings (Belfeld).

Kortom, er is een schat aan kennis en informatie voor telers in de aanbieding. Vraagstelling is dan ook: hoe bereikt deze kennis de teler op een zodanige wijze dat het aanzet tot ondernemen en benutten van de kennis uit Het Nieuwe Telen voor een verbeterd eigen bedrijfsrendement.

Toepassen van deze kennis heeft voor de teler en zijn bedrijf een duidelijke regio component: de teler is geworteld in zijn regio en zijn regionale netwerk, en het bedrijf is gebonden in de regionale teelt-, licht-, en klimaat-omstandigheden. De landelijk ontwikkelde kennis moet worden ingepast en aangeboden in de regionale context. Daarom is gekozen voor intensieve en interactieve discussiebijeenkomsten (per gewas), op praktijkbedrijven in de regio waar volgens Het Nieuwe Telen wordt gewerkt. Waar de onderzoeker zijn resultaten nog eens helder 'naar de teler' bracht en aanspreekbaar was voor vragen. Waar de adviseur met ervaring als begeleider van het wetenschappelijk onderzoek zijn visie en de vertaling van wetenschap naar praktijk gaf. Waar telers met praktijkresultaten hun verhaal deden. En waar de bezoekende teler zijn regionale netwerk rondom dit belangrijke thema krachtig heeft versterkt.

2. Doelstelling

De kennis over Het Nieuwe Telen heeft een zekere gelaagdheid. Het strategische onderzoek en de grote demonstatieproeven van de landelijke kennisinstellingen. De praktijkresultaten van de georganiseerde monitoringsproeven in de regio's binnen het Kas als Energiebron programma. En alle kennis en ervaringen die telers en toeleveranciers in eigen beheer opbouwen, eventueel samengebald in een nieuwe installatie of techniek.

De kennis over Het Nieuwe Telen heeft ook een zekere regionaliteit. Teelt-, licht- en klimaatfactoren verschillen regionaal. Landelijke resultaten en inzichten moeten in deze regionale context worden aangepast. De kennis en ervaringen moeten in het regionale netwerk worden ingepast.

Doelstelling van dit project is om de landelijk ontwikkelde 'Het Nieuwe Telen' (HNT) kennis voor de regio Zuid Oost Nederland (Limburg en Oost Brabant) toegankelijk te maken op een zodanige wijze dat het aanzet tot ondernemen en benutting van de HNT kennis voor een beter rendement op bedrijfsniveau. Met oog voor de regionale omstandigheden.

3. Opzet

Benutting van de landelijk ontwikkelde 'Het Nieuwe Telen kennis' staat centraal in dit project. Deze kennis heeft een zekere gelaagdheid. Denk aan de resultaten van het strategische wetenschappelijk onderzoek, de resultaten van de verschillende gewasgerichte onderzoeken van het praktijkonderzoek, de resultaten van de monitoringsproeven op praktijkbedrijven, en alle ervaringen die teeltbedrijven en toeleveranciers zelf opbouwen. Hiervoor is al gewezen op de regionale context.

Fase 1. Regionale Gewasgerichte bijeenkomsten
Organiseren van gewasgerichte workshops. Per gewas gebeurt dit op een teeltbedrijf in de regio waar resultaten vanuit Het Nieuwe Telen (HNT) te zien zijn of gepresenteerd kunnen worden.
Belangrijkste resultaat: voorlichting geven aan telers over de stand van zaken van HNT, met een uitdieping voor hun gewas/gewasgroep; telers direct in aanraking brengen met HNT en de resultaten/mogelijkheden, toegesneden op hun gewas/gewasgroep.

In dit project is gekozen voor intensieve en interactieve discussiebijeenkomsten (per gewas), op praktijkbedrijven in de regio Zuid Oost Nederland waar volgens Het Nieuwe Telen wordt gewerkt. Waar de onderzoeker zijn resultaten nog eens helder 'naar de teler' brengt en aanspreekbaar is voor vragen. Waar de adviseur met ervaring als begeleider van het wetenschappelijk onderzoek zijn visie en de vertaling van wetenschap naar praktijk geeft. Waar telers met praktijkresultaten hun verhaal doen. En waar de bezoekende teler zijn regionale netwerk rondom dit belangrijke thema krachtig kan versterken.

Aansluitend was er in dit project ook ruimte voor verdieping in de vorm van workshops voor groepen telers.

Fase 2. Vervolgsessies
Na de gewasgerichte workshop(s) wordt bij de 20 regionale studieclubs en gewaswerkgroepen geïnventariseerd of er behoefte is aan een verdiepingslag. Telers vragen met hun gewaswerkgroep of studieclub een aantal verdiepende bijeenkomsten aan (één of meer, afhankelijk van het budget en de totale vraag van alle studieclubs samen).
Onderwerpen: relevante zaken rondom Het Nieuwe Telen (HNT), energie en de combinatie WKK en HNT; vocht, vochtdeficiet, VPD, effect luchtbeweging op verdamping, ontvochtiging, bevochtiging; kasverwarming, groeibuis, energiestromen in de kas, WK, CO2 en energiebesparing; schermen, planttemperatuur; techniek, klimaatcomputer, effecten van licht, belichting; teeltplan en teeltplanning; enzovoort.
Belangrijkste resultaat: verdieping van de HNT kennis op gewas- en individueel bedrijfsniveau, prikkelen van telers en aanzetten tot nieuwe stappen in de richting van HNT. Ontwikkelingsplannen en bedrijfsplannen waarin HNT onderdelen worden gerealiseerd.

4. Resultaten

Fase 1. Regionale Gewasgerichte bijeenkomsten

In de regio Zuid Oost Nederland is een belangrijk teeltcluster, waarbij de nadruk ligt op de groenteteelt. De CBS (2009) cijfers voor de provincie Limburg maken dit zeer duidelijk: 278 bedrijven groenteteelt onder glas (landelijk: 1.874 bedrijven) met een areaal van 662 ha (landelijk: 4.826 ha) en 85 bedrijven sierteelt onder glas (landelijk: 2.113 bedrijven) met een areaal van 120 ha (landelijk: 5 005 ha). Het groenteteelt areaal is opgedeeld in 122 ha paprika, 153 ha komkommer, 145 ha tomaat, 46 ha aardbei onder glas.

Op basis van deze cijfers en in samenspraak met de Vakgroep Bedekte Teelten van de LLTB is gekozen voor 6 bijeenkomsten, te weten:

gewasbijeenkomst	**datum**	**lokatie**
Het Nieuwe Telen, tomaat	3 februari 2011	Vereijken Kwekerijen, Beek en Donk
Het Nieuwe Telen, komkommer	3 maart 2011	Vereijken Kwekerijen, Beek en Donk
Het Nieuwe Telen, paprika	23 maart 2011	Gubbels Paprika Siberië, Maasbree
Het Nieuwe Telen, aardbei	29 maart 2011	Rob Hendrix, Melderslo
Het Nieuwe Telen, glasgroenten	4 juli 2011	Gubbels Paprika Siberië, Maasbree
Het Nieuwe Telen, sierteelt	29 februari 2012	Gubbels Paprika Siberië, Maasbree

Algemene toelichting.

- Elke bijeenkomst bestaat uit 2 dagdelen (middag en avond gedeelte). Elke bijeenkomst heeft een praktijkgedeelte (rondleiding, toelichting) en presentaties gedeelte.
- Voor elke bijeenkomst zijn meerdere sprekers uitgenodigd, met een logische opbouw en volgens een vast stramien: onderzoekers uit HNT werkveld, teeltadviseurs met zitting in een begeleidingscommissie van HNT onderzoek, en telers met (eigen) HNT ervaring. De presentaties per bijeenkomst zijn gericht op 'welke HNT kennis kunt u toepassen met investeringen' en 'welke HNT kennis kunt u toepassen zonder investeringen'.
- Voor elke bijeenkomst is de betreffende gewasmanager van LTO Groeiservice gevraagd als gespreksleider, voor de optimale koppeling tussen telers en (breed) gewas-onderzoek.
- Bijeenkomsten staan open voor alle geïnteresseerden, met focus op actieve telers. Uitnodigingen via telers en agribusiness adressenbestanden van Productschap Tuinbouw, LLTB (Limburg), ZLTO (Brabant) en LTO Groeiservice (landelijk). Er is gebruik gemaakt van direct mail (post), gerichte email, ledenmagazines, nieuwsbrieven, internet paginas, en mond-op-mond. In alle bijeenkomsten zijn er uitstekende opkomsten met zeer ruim vertegenwoordiging van telers (overall meer dan 75%).
- Grote waardering van bezoekers voor de efficiënte opzet van het dagprogramma (veel kennis op één dag) met meerdere invalshoeken (advies, teelt, onderzoek, met/zonder investeringen) en veel ruimte voor interactie, formeel en informeel contact en discussie.
- Duidelijke aandacht voor Kas als Energiebron in handouts, in de diverse presentaties, via uitgereikt materiaal, tijdens de dagopening, en tijdens specifieke presentaties (zoals de presentatie van Jan Vink bij de paprika bijeenkomst).

Toelichting per bijeenkomst.
zie volgende paragraven.

Afwijkingen van projectplan.

- Het projectplan gaat uit van een sessie voor 'overige groenten (grondteelten)'. Omdat de kwaliteit van de discussie vraagt om een minimum aantal deelnemers en het aantal aanmeldingen uit deze specifieke groep te laag was, is deze sessie verbreed naar 'glasgroenten algemeen'.

- Het projectplan gaat uit van 1 sessie voor snijbloemen en 1 sessie voor potplanten. Omdat de kwaliteit van de discussie vraagt om een minimum aantal deelnemers en het aantal aanmeldingen per categorie in de regio Zuid Oost Nederland te laag zou kunnen zijn, is na overleg met/accoord van Kas als Energiebron gekozen voor 1 uitgebreidere en gecombineerde bijeenkomst waarin uiteraard de verschillende teelten wel voldoende aandacht krijgen.

Fase 2. Vervolg sessies

In de regio Zuid Oost Nederland zijn zo'n 20 regionale studieclubs en gewaswerkgroepen actief. Op meerdere momenten is de mogelijkheid van verdiepende vervolg sessies voor deze groepen aangeboden en besproken. Tijdens de gewasbijeenkomsten is ruim aandacht gegeven aan alle mogelijke vervolg sessies: DLV workshops, Improvement center "Energie onder de Knie" cursus, LTO Groeiservice workshops en op maat in te richten LLTB workshops (altijd met vermelding van financiers Kas als Energiebron, Ministerie van EL&I en Productschap Tuinbouw).

Verschillende telers uit de regio hebben deze workshops en cursussen (vooral Energie onder de Knie) gevolgd. Daarnaast heeft 1 groep van 5 telers zich gemeld voor een op maat ingerichte workshop. Op verzoek van deze telers is dit een combinatie geworden van een intensieve bijeenkomst bij Cogas Zuid, een bijdrage van de energie-specialist Kamiel Bartels van Arvalis (regionale adviseur), een bijdrage van bedrijfskundig onderzoeker Marcel Raaphorst (WUR) en vier bijeenkomsten met DLV adviseurs op basis van de DLV workshop over Het Nieuwe Telen. Op deze manier is ruim aandacht gegeven aan alle aspecten van Het Nieuwe Telen: teelt en gewas, techniek en economie.

Toelichting per workshop.
zie volgende paragraven.

Afwijkingen van projectplan.
In het project is via diverse kanalen en tijdens de bijeenkomsten ruim aandacht gegeven aan de mogelijkheden van verdiepende vervolg sessies. De verwachting was dat verschillende telers in groepsverband op de aangeboden workshops en cursussen zouden intekenen. De realiteit is dat telers individueel intekenen op dit soort trajecten. Eén werkgroep koos voor de groepsaanpak.

Uit de evaluaties en reacties blijkt verder dat een grote groep deelnemers de gewasbijeenkomsten in deze opzet en vorm reeds voldoende verdiepend vinden. Een georganiseerd vervolgtraject (workshop, cursus) is voor hen niet nodig. Als deze ondernemers aangeven de mogelijkheden van Het Nieuwe Telen voor het eigen bedrijf wel te gaan uitwerken, dan kiezen zij de eigen teeltadviseur, energiespecialist of toeleverancier.

4.1 Het Nieuwe Telen, tomaat

Algemeen:
Vereijken Kwekerijen, Beek en Donk
Donderdag 3 februari 2011
Ontvangst: 15:00 uur
Afsluiting: 21:30 uur

Programma:
Ontvangst
Gespreksleider: Jan Varekamp
Rondleiding en toelichting door Eric en Hans Vereijken
Lezing Marc Grootscholten.
Het Nieuwe Telen en de mogelijkheden.
Lezing Marcel Raaphorst
Het Nieuwe Telen bij Tomaat
Lezing Henk Kalkman DLV adviseur, tevens lid BCO gewasonderzoek tomaat)
Het Nieuwe Telen, wat kan je ermee.
Lezing Peter Geelen (*vervallen wegens ziekte*)
Nieuwe Inzichten uit Het Nieuwe Telen
Discussie en Afronding

Deelnemers:
Aanmeldingen : 52 (incl. sprekers en organisatie)
Aanwezig : 49
Telers : 34

Vervolg:
- Vijf telers hebben zich aangemeld voor de verdiepende workshops (fase 2).
- Meerdere deelnemers werken aan investeringsplannen met buitenlucht aanzuiging. Onder hen Rob en Kees van de Wiel. De meeste ondernemers moeten hun plannen in 2011 en 2012 noodgedwongen staken door de EHEC crisis. Van de Wiel en vennoten hebben hun nieuwbouwplannen met buitenlucht aanzuiging wel gerealiseerd (Kwekerij De Poort, Elshout).

Evaluaties:
Deelnemers waarderen de rondleiding, de organisatie, de sprekers, het brede programma met verschillende facetten (teelt, economie en techniek) en de gespreksleider overall gemiddeld met een 8 (laagste 7, hoogste score 10). Een deelnemer van ver buiten de regio omschrijft de bijeenkomst als "de moeite van het ver rijden waard". Individueel worden de presentaties van Henk Kalkman en Marcel Raaphorst het minst gewaardeerd (die van Henk Kalkman door enkele deelnemers zelfs met een 5). Bezwaar van deze deelnemers is niet de inhoud, maar de vorm en de presentatie zelf. De mogelijkheid van het informele kunnen doorpraten tijdens het programma (oa tijdens de pauzes en het eten) en de aanvangs- en eindtijden worden erg gewaardeerd. Er wordt beperkt gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot napraten na de afsluiting van het programma.

Er is onder tomatentelers beperkt interesse om met een groep een vervolg cursus te doen. De gewasbijeenkomst wordt algemeen getypeerd als voldoende verdiepend. Als men mogelijkheden van Het Nieuwe Telen voor het eigen bedrijf uit gaat werken, dan is dit met de hulp van de eigen teeltadviseur, energiespecialist of toeleverancier.

BIJEENKOMST Het Nieuwe Telen
GEWAS Tomaat
LOKATIE Vereijken Kwekerijen, Peeldijk 8, Beek en Donk
DATUM donderdag 3 februari 2011

Aanmeldingen 52
Aanwezig 49
Telers 33

aanwezig	teler	aanspr	voornaam	tussenvoeg	achternaam	bedrijfsnaam	straat	postcode	woonplaats
1	1	dhr.	Joost	van	Asten	Kwekerij Wim Peters	Mulderweg 40	5711 TP	SOMEREN
1	1	dhr.	Brian		Bal	KBB Holland	Stierenweg 13	4651 PT	STEENBERGEN
1	1	dhr.	Danny	van de	Berg	Kwekerij Wim Peters	Mulderweg 40	5711 TP	SOMEREN
1	1	dhr.	Wilbert	van	Bussel	Kwekerij Wim Peters	Mulderweg 40	5711 TP	SOMEREN
1	1	dhr.	Ted		Claessen	Kwekerij De Meerkoet	Meerkoetweg 14	5725 SJ	HEUSDEN (gem. Asten)
1	1	dhr.	Eric		Geurts	Mts. H. Geurts en M. Geurts-Kreutz	Boddenbroek 9	5808 AK	OIRLO
1	1	dhr.	Thijs		Gipmans	Gipmans Planten	Bultenvenweg 30	5916 RW	VENLO
1	1	dhr.	Thijs		Goorts	Vereijken Kwekerijen	Pater Eustachiuslaan 17	5735 SK	AARLE-RIXTEL
1	1	dhr.	Erik		Hoogerbrugge	Kwekerij Hoogerbrugge	Zoekweg 76	4664 RA	LEPELSTRAAT
1	1	dhr.	Jeroen		Hovens	Fortaplant BV	Zonneveld 23	5993 SG	MAASBREE
1	1	dhr.	Donné		Jacobs	Mts. Jacobs-Rieter	Langeweg 42	5951 NM	BELFELD
1	1	dhr.	Janus		Kanters	Kleine Kaveling	Tuinbouwweg 57	5254 VJ	HAARSTEEG
1	1	dhr.	Pieter Willem		Kaptein	KBB Holland	Stierenweg 13	4651 PT	STEENBERGEN
1	1	dhr.	Richard	van der	Knaap	Kwekerij RIMATO	Zwethlaan 5-7	2675 LB	HONSELERSDIJK
1	1	dhr.	Aad	van	Leeuwen	Twinburg BV	Nieuw Erf 4	5971 PL	GRUBBENVORST
1	1	dhr.	Ton	van	Leeuwen	Twinburg BV	Nieuw Erf 4	5971 PL	GRUBBENVORST
1	1	dhr.	Thomas	van	Leeuwen	T&T van Leeuwen	Aartserfweg 6	5971 NR	GRUBBENVORST
1	1	dhr.	Peter	van	Meijel	Kwekerij van Meijel BV	Kleefsedijk 14	5975 NV	SEVENUM
1	1	dhr.	Gijs	van	Otterdijk	Kwekerij Wim Peters	Mulderweg 40	5711 TP	SOMEREN
1	1	dhr.	Geert	van	Rens	Tomatenkwekerij Van Rens BV	Campagneweg 15	5964 PH	METERIK
1	1	dhr.	Gertjan	van	Rixtel	Vereijken Kwekerijen BV	Pater Eustachiuslaan 17	5735 SK	AARLE-RIXTEL
1	1	dhr.	Marijn		Scheij	Kleine Kaveling	Tuinbouwweg 57	5254 VJ	HAARSTEEG
1	1	dhr.	Ton		Smeets	Gubbels Siberië BV	Hummerenweg 19	5991 PR	BAARLO
1	1	dhr.	Hans		Solleveld	Greenco BV	Middel Broekweg 130	2675 KJ	HONSELERSDIJK
1	1	dhr.	Pieter	van	Staalduinen	J.A.M. van Marrewijk BV	Tuindersweg 17	3237 MB	VIERPOLDERS
1	1	dhr.	Mathe		van Oijen	Kleine Kaveling	Tuinbouwweg 57	5254 VJ	HAARSTEEG
1	1	dhr.	Joep		Verdonk	Verdonk Kwekerijen	Tuinbouwweg 23	5254 VJ	HAARSTEEG
1	1	dhr.	Eric		Vereijken	Vereijken Kwekerijen	Pater Eustachiuslaan 17	5735 SK	AARLE-RIXTEL
1	1	dhr.	Will		Verhaegh	t Brook BV	Poorterweg 103	5984 NM	KONINGSLUST
1	1	dhr.	Emiel		Verhaegh	t Brook BV	Poorterweg 103	5984 NM	KONINGSLUST
1	1	dhr.	Rob	van de	Wiel	Kwekerij De Stigt	Naulandseweg 5	5154 PB	ELSHOUT
1	1	dhr.	Kees	van de	Wiel	Kwekerij De Kooi	Duinweg 19	5151 RK	ELSHOUT
1	1	dhr.	Bart	van	Wijlick	Zuppi BV	Beckersweg 44	5915 PB	VENLO
1	0	dhr.	Peter	van	Boekel	LLTB	Wilhelminasingel 25	6041 CH	ROERMOND
1	0	dhr.	Paul		Arkesteijn	Ludvig Svensson BV	Marconiweg 2	3225 LV	HELLEVOETSLUIT
1	0	dhr.	Kamiel		Bartels	Arvalis	Postbus 5043	5800 GA	VENRAIJ
1	0	dhr.	Roland	van den	Bogaard	ACCON AVM Adviseurs en Acc	Postbus 482	5900 AL	VENLO
1	0	dhr.	Hans		Egelmeers	ACCON AVM Adviseurs en Acc	Postbus 482	5900 AL	VENLO
1	0	dhr.	Luc		Goedhart	ZLTO	Onderwijsboulevard 225	5223 DE	s HERTOGENBOSCH
1	0	dhr.	Marc		Grootscholten	Improvement Centre	Postbus 4	2665 ZG	BLEISWIJK
1	0	mw.	Annemie		Hermans	LLTB	Wilhelminasingel 25	6041 CH	ROERMOND
1	0	dhr.	Pascal		Janzen	Cogas Zuid BV	Postbus 72	5720 AB	ASTEN
1	0	dhr.	Henk		Kalkman	DLV Plant	Postbus 6207	5960 AE	HORST
1	0	dhr.	Richard	van der	Maden	ZLTO	Onderwijsboulevard 225	5223 DE	s HERTOGENBOSCH
1	0	dhr.	Marcel		Raaphorst	Wageningen UR	Postbus 20	2665 ZG	BLEISWIJK
1	0	dhr.	Jan		Varekamp	LTO Groeiservice	Klappolder 130	2665 LP	BLEISWIJK
1	0	dhr.	Cees		Verbree	Monsanto Holland BV	Leeuwenhoekweg 52	2661 CZ	BERGSCHENHOEK
1	0	dhr.	Jan		Zantingh	Cogas Zuid BV	Postbus 72	5720 AB	ASTEN
1	0	dhr.	Joek	van der	Zeeuw	Van Dijk Heating	Postbus 29	3980 CA	BUNNIK
afmelding	0	dhr.	Erik		Gubbels	Gubbels Siberië BV	Hummerenweg 19	5991 PR	BAARLO
afmelding	0	dhr.	Ton		Janssen	Tasty Tom	Leutherweg 210	5915 PA	VENLO
ziek	0	dhr.	Peter		Geelen	Tuinbouw Teeltanalyse en Training	Lammergors 11	4761 VH	ZEVENBERGEN

4.2 Het Nieuwe Telen, komkommer

Algemeen:
Vereijken Kwekerijen, Beek en Donk
Donderdag 3 maart 2011
Ontvangst: 15:00 uur
Afsluiting: 21:30 uur

Programma:
Ontvangst
Gespreksleider: Huub Welles
Rondleiding en toelichting Eric Vereijken
Lezing Arie de Gelder
Het Nieuwe Telen, een overzicht
Lezing Marcel Raaphorst
Het Nieuwe Telen bij Komkommer
Lezing Henk Kalkman (DLV adviseur, tevens lid BCO gewasonderzoek tomaat)
Het Nieuwe Telen, wat kan je ermee.
Lezing Peter Geelen
Nieuwe Inzichten uit Het Nieuwe Telen
Discussie en Afronding

Deelnemers:
Aanmeldingen : 32 (incl. sprekers en organisatie)
Aanwezig : 29
Telers : 16

Vervolg:
Enkele deelnemers onderzoekt de mogelijkheden voor de langere termijn voor nieuwbouw waarbij buitenlucht aanzuiging een optie is en oriënteert zich tijdens deze bijeenkomst. Men geeft aan dat de mogelijkheden echter beperkt zijn. Navraag leert dat door de EHEC crisis de mogelijkheden op termijn van enkele jaren niet meer realistisch zijn.

Evaluaties:
De 'all in one' combinatie van bezichtiging, formele gedeelten met presentaties en discussie ende informele gedeelten tijdens de pauzes en het eten wordt erg gewaardeerd (overall 8, laagste 7 en hoogste 9). Individueel het minst gewaardeerd zijn de presentaties van Marcel Raaphorst (waardering 6 tot 7) en Henk Kalkman (waardering 5 tot 7). Diverse deelnemers zien geen toegevoegde waarde in de rol van de gewasmanager als discussieleider. De presentatie van Peter Geelen, over hoe de HNT kennis kan worden toegepast met en zonder investeringen, wordt het meest gewaardeerd. Ook tijdens de bijeenkomst geeft deze presentatie al een (prettig) geanimeerde en intensieve discussie. De aanvangs- en eindtijden (14:30 uur en 20:30 uur) bevallen prima, er wordt beperkt gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot napraten na de afsluiting van het programma.

Er is onder komkommer telers geen interesse om met een groep een vervolg cursus te doen. De gewasbijeenkomst wordt algemeen getypeerd als voldoende verdiepend. Als men mogelijkheden van Het Nieuwe Telen voor het eigen bedrijf uit gaat werken, dan is dit met de hulp van de eigen teeltadviseur, energiespecialist of toeleverancier.

BIJEENKOMST Het Nieuwe Telen
GEWAS Komkommer
LOKATIE Vereijken Kwekerijen, Peeldijk 8, Beek en Donk
DATUM donderdag 3 maart 2011

Aanmeldingen 32
Aanwezig 29
Telers 16

aanwezig	teler	aanspreek	voornaam	tussenvoeg	achternaam	bedrijfsnaam	straat	postcode	woonplaats
1	1	dhr.	Ben		Geven	Kwekerij Geven	Ericaweg 5	5808 AN	OIRLO
1	1	dhr.	Ed		Classens	VieVerde BV	Roffert 8	5811 AT	CASTENRAIJ
1	1	dhr.	Edwin		Verhees	Den Wilger B.V.	Vaarsenhof 10	5725 TC	ASTEN-HEUSDEN
1	1	dhr.	Eric		Vereijken	Vereijken Kwekerijer	Pater Eustachius	5735 SK	AARLE-RIXTEL
1	1	dhr.	Fred		Houben	Maatschap Houben	Nieuwe Peeldijk	5966 NA	AMERICA
1	1	dhr.	Gert	van	Bussel	Den Wilger B.V.	Vaarsenhof 10	5725 TC	ASTEN-HEUSDEN
1	1	dhr.	Hans		Vereijken	Vereijken Kwekerijer	Pater Eustachius	5735 SK	AARLE-RIXTEL
1	1	dhr.	Ingo		van Lipzig	Hortus Regius BV	Postbus 6124	5960 AC	HORST
1	1	dhr.	Jack		Coolen	Tuinderij Coolen BV	Koelstraat 4	6011 SB	ELL
1	1	dhr.	Joan	van den	Beuken	Tuinbouwbedrijf van	Aan de Steenov	5993 RJ	MAASBREE
1	1	dhr.	Marcel		Verdellen	Wijnen Square Crop	Molenheg 8	5987 AP	EGCHEL
1	1	dhr.	Rob		Coolen	Tuinderij Coolen BV	Koelstraat 4	6011 SB	ELL
1	1	dhr.	Theo		Wolbrink	FortaPlant BV	Zonneveld 23	5993 SG	MAASBREE
1	1	dhr.	Tom		Moerenhout	Maatschap Moerenh	Heistraat 9	4909 BD	OOSTEIND
2	2	dhr.	Willly		Aarts	Heideheuvel BV	Bleekerweg 10	5725 BE	ASTEN-HEUSDEN
1		dhr.	Aad	van den	Berg	GreenQ	Violierenweg 3	2665 MV	BLEISWIJK
1		dhr.	Arie	de	Gelder	Wageningen UR	Postbus 20	2665 ZG	BLEISWIJK
1		dhr.	Hans		Verdonschot	Aelmans Agrarische	Kerkstraat 2	6095 BE	BAEXEM
1		dhr.	Harald		Teunissen	ACCON AVM Advise	Postbus 482	5900 AL	VENLO
1		dhr.	Harry		Hesen	ACCON AVM Advise	Postbus 482	5900 AL	VENLO
1		dhr.	Henk		Kalkman	DLV Plant	Postbus 6207	5960 AE	HORST
1		dhr.	Huub		Welles	LTO Groeiservice	Klappolder 130	2665 LP	BLEISWIJK
1		dhr.	Joek	van der	Zeeuw	Van Dijk Heating	Postbus 29	3980 CA	BUNNIK
1		dhr.	Jos		Hoebink	Arvalis	Postbus 5043	5800 GA	VENRAIJ
1		dhr.	Marcel		Raaphorst	Wageningen UR	Postbus 20	2665 ZG	BLEISWIJK
1		dhr.	Pascal		Janzen	Cogas Zuid BV	Postbus 72	5720 AB	ASTEN
1		dhr.	Peter	van	Boekel	LLTB	Wilhelminasinge	6041 CH	ROERMOND
1		dhr.	Peter		Geelen	Tuinbouw Teeltanaly	Lammergors 11	4761 VH	ZEVENBERGEN
afwezig		dhr.	Bas	van	Leeuwen	Westburg	Nieuw Erf 4	5971 PL	GRUBBENVORST
afwezig		dhr.	Gerben		Alaerds	Alaerds Allegro BV	Reysenbeckstra	5963 AZ	HEGELSOM
afwezig		dhr.	Helmut	von	Helden	Kwekerij Helmut von	Kirchstrasse 59	D-52525	WALSFEUCHT BOCKE
afwezig		dhr.	Jos		Houwen	MosaGrow	Denenweg 11	5962 NC	MELDERSLO

4.3 Het Nieuwe Telen, paprika

Algemeen:
Gubbels Siberië, Maasbree
FortaPlant, Maasbree
Woensdag 23 maart 2011
Ontvangst: 14:30 uur
Afsluiting: 22:00 uur

Programma:
Ontvangst
Gespreksleider: Herma Enthoven
Rondleiding en toelichting door Wim en Erik Gubbels
Lezing Jan Vink
Kas als Energiebron
Lezing Marc Grootscholten
Het Nieuwe Telen Paprika
Lezing Marcel Raaphorst
Het Nieuwe Telen bij vruchtgroenten
Lezing Jeroen Zwinkels (DLV adviseur, tevens lid BCO gewasonderzoek paprika)
Het Nieuwe Telen Paprika
Lezing Robert Vollebregt (teler, tevens lid BCO gewasonderzoek paprika)
Discussie en Afronding

Deelnemers:
Aanmeldingen : 55 (incl. sprekers en organisatie)
Aanwezig : 50
Telers : 30

Opmerking:
Er is gebruik gemaakt van de lokatie van FortaPlant (tegenover het bedrijf van Gubbels) omdat de kantine bij Gubbels Siberië op 23 maart 2011 nog niet gereed was.

Vervolg:
Onder de deelnemers was Antonie Teeuwen, die zijn nieuwbouwplannen met buitenlucht aanzuiging in 2012 gerealiseerd (Kwekerij Teegrow, Grashoek). Enkele andere deelnemers gaven informeel aan de mogelijkheden voor investeringen op de langere termijn te bestuderen. De EHEC crisis zal ook hier vertragend werken (geen concrete navraag gedaan).

Evaluaties:
Deelnemers waarderen de rondleiding, de organisatie, de sprekers, het brede programma en de gespreksleider overall met gemiddeld 8. De presentatie van Jan Vink wordt het laagst gewaardeerd (waardering 6 tot 7), wat verklaarbaar is vanwege het algemene karakter. De presentatie van Robert Vollebregt wordt het hoogst gewaard. Zoals in andere bijeenkomsten stellen de deelnemers aan deze bijeenkomst bevallen de aanvangs- en eindtijden (14:30 uur en 20:30 uur) prima, wordt er beperkt gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot napraten na de afsluiting van het programma, maar des te meer van het doorpraten tijdens pauzes en het eet-moment.

Er is onder paprika telers geen interesse om met een groep een vervolg cursus te doen. De gewasbijeenkomst wordt gezien als voldoende verdiepend. Als er mogelijkheden van Het Nieuwe Telen voor het eigen bedrijf worden uitgewerkt, dan is dit met de hulp van de eigen teeltadviseur, energiespecialist of toeleverancier.

BIJEENKOMST Het Nieuwe Telen
GEWAS Paprika
LOKATIE Gubbels Siberië, Zonneveld 21, Maasbree
DATUM woensdag 23 maart 2011

Aanmeldingen 55
Aanwezig 50
Telers 30

aanwezig	teler	aanspreek	voornaam	tussenvoeg	achternaam	bedrijfsnaam	straat	postcode	woonplaats
1	1	dhr.	Pieter		Adriaensen	Oekelsetuin BV	Oekelsebaan 31	4881 NE	ZUNDERT
1	1	dhr.	Peter		Colbers	Kwekerij Hermans-W	Zeesweg 2	5975 PP	SEVENUM
1	1	dhr.	Geert		Colbers	Gubbels Siberië BV	Hummerenweg 19	5991 PR	BAARLO
1	1	dhr.	Paul		Delpeut	Gebr. Delpeut BV	Zuid-Carolinaweg 29	5453 JG	LANGENBOOM
1	1	dhr.	Erik		Dings	Fa. Dings	Gerele Peel 34	5424 TM	ELSENDORP
1	1	dhr.	Ron		Driessen	Driessen Paprikakwe	Straelseweg 36	5941 NJ	VELDEN
1	1	dhr.	Wim		Gubbels	Gubbels Siberië BV	Hummerenweg 19	5991 PR	BAARLO
1	1	dhr.	Erik		Gubbels	Gubbels Siberië BV	Hummerenweg 19	5991 PR	BAARLO
1	1	dhr.	Ad		Gubbels	Pudu Peppers	Tangbroek 7	5991RC	BAARLO
1	1	dhr.	Ferry		Gubbels	Pudu Peppers	Tangbroek 7	5991RC	BAARLO
1	1	dhr.	Huub		Hendriks	Gipmans Planten	Bultenvenweg 30	5916 RW	VENLO
1	1	dhr.	Willem		Hermans	Kwekerij Hermans-W	Zeesweg 2	5975 PP	SEVENUM
1	1	dhr.	Adrie		Knoops	Kwekerij Moors	Waardjesweg 57	5725 TB	ASTEN-HEUSDEN
1	1	dhr.	Theo	van	Leeuwen	T&T van Leeuwen	Aartserfweg 6	5971 NR	GRUBBENVORST
1	1	dhr.	Rob		Moors	Kwekerij Moors	Waardjesweg 57	5725 TB	ASTEN-HEUSDEN
1	1	dhr.	Henk		Nellen	Gipmans Planten	Bultenvenweg 30	5916 RW	VENLO
1	1	dhr.	Hans		Opstals	Wijnen Square Crops	Molenheg 8	5987 AP	EGCHEL
1	1	dhr.	Jeu		Rutten	Wijnen Square Crops	Beeretweg 28	5926 PP	VENLO
1	1	dhr.	Ton		Smedts	Gubbels Siberië BV	Hummerenweg 19	5991 PR	BAARLO
1	1	dhr.	Hans		Solleveld	Greenco BV	Middel Broekweg 130	2675 KJ	HONSELERSDIJK
1	1	dhr.	Antonie		Teeuwen	Teegrow	Pastoor Kengenstraat 5A	5985 PV	GRASHOEK
1	1	dhr.	Leo		Uijtdewilligen	Kwekerij Uijtdewillige	Everlandwegje 7	4709 RM	NISPEN
1	1	dhr.	W.		Verberne	Kwekerij Verberne	Heesakkerweg 63	5721 KN	ASTEN-HEUSDEN
1	1	dhr.	Peter		Verberne	Kwekerij Verberne	Dijkerheideweg 25	5961 NC	HORST
1	1	dhr.	Erik		Vermeeren	Het Boomken BV	Oudboomkenweg 1a	4891TB	RIJSBERGEN
1	1	dhr.	Harry		Vermeulen	Kwekerij Vermeulen	Genooierweg 22	5941 NX	VELDEN
1	1	dhr.	Robert		Vollebregt	T&R Vollebregt	Narcissenweg 10	2665 NA	BLEISWIJK
1	1	dhr.	Twan		Wijnen	Wijnen Square Crops	Molenheg 8	5987 AP	EGCHEL
1	1	dhr.	John		Willems	FortaPlant BV	Zonneveld 23	5993 SG	MAASBREE
1	1	dhr.	Theo		Wolbrink	FortaPlant BV	Zonneveld 23	5993 SG	MAASBREE
1		dhr.	Peter	van	Boekel	LLTB	Wilhelminasingel 25	6041 CH	ROERMOND
1		dhr.	Roland	van den	Bogaard	ACCON AVM Advise	Postbus 482	5900 AL	VENLO
1		dhr.	René		Boots	ABAB Accountants B	Noorderpoort 55	5916 PJ	VENLO
1		dhr.	Charles		Dings	Cogas Zuid BV	Postbus 72	5720 AB	ASTEN
1		dhr.	Hans		Egelmeers	ACCON AVM Advise	Postbus 482	5900 AL	VENLO
1		mw.	Herma		Enthoven	LTO Groeiservice	Klappolder 130	2665 LP	BLEISWIJK
1		dhr.	Peter		Geelen	Tuinbouw Teeltanaly	Lammergors 11	4761 VH	ZEVENBERGEN
1		dhr.	Marc		Grootscholten	Improvement Centre	Postbus 4	2665 ZG	BLEISWIJK
1		mw.	Saskia		Hanno	ZON fruit & vegetable	Postbus 3200	5902 RE	VENLO
1		dhr.	Corné		Jacobs	Tuinbouwadviesbure	Postbus 1074	3220 BB	HELLEVOETSLUIS
1		dhr.	Marcel		Raaphorst	Wageningen UR	Postbus 20	2665 ZG	BLEISWIJK
1		dhr.	Jan		Schoeber	Enza Zaden Benelux	Postbus 7	1600 AA	ENKHUIZEN
1		dhr.	John		Schoeber	Syngenta Seeds B.V	P.O. Box 2	1600 AA	ENKHUIZEN
1		dhr.	Bill		Steenks	LLTB	Wilhelminasingel 25	6041 CH	ROERMOND
1		dhr.	Luc		Trines	Enza Zaden Benelux	Postbus 7	1600 AA	ENKHUIZEN
1		dhr.	Frans		Verwer	ZLTO	Onderwijsboulevard 225	5223 DE	s HERTOGENBOSCH
1		dhr.	Jan		Vink	Productschap Tuinbc	postbus 280	2700 AG	ZOETERMEER
1		dhr.	Patrick		Wijnhoven	ZON fruit & vegetable	Postbus 3200	5902 RE	VENLO
1		dhr.	Joek	van der	Zeeuw	Van Dijk Heating	Postbus 29	3980 CA	BUNNIK
1		dhr.	Jeroen		Zwinkels	DLV Plant	Postbus 6207	5960 AE	HORST
afwezig		dhr.	Kamiel		Bartels	Arvalis	Postbus 5043	5800 GA	VENRAIJ
afwezig		dhr.	Jo		Joosten	Jo Joosten Growers I	Ploegstraat 50	5712 RL	SOMEREN
afwezig		dhr.	Jordan	van	Leeuwen	T&T van Leeuwen	Aartserfweg 6	5971 NR	GRUBBENVORST
afwezig		dhr.	Marc		Litjens	Kwekerij Litjens BV	Kempweg 16	5964 NE	METERIK
afwezig		mw.	Saskia		Tulkens-Joost	Jo Joosten Growers I	Ploegstraat 50	5712 RL	SOMEREN

4.4 Het Nieuwe Telen, aardbei

Algemeen:
Aardbeienkwekerij Rob Hendrix, Eikelenbosserweg 20 Melderslo
Restaurant Boszicht, Maasbree
Dinsdag 29 maart 2011
Vanaf: 13:30 uur
Afsluiting: 22:00 uur

Programma:
Ontvangst
Gespreksleider: Joan Bos
Rondleiding en toelichting rookproeven Melderslo
Demonstratie van drie ventilatie systemen: Aircobreeze ventilator, KasNivolator, en de Vertifan.
demonstratie Verti-Fan (Van den Ende)
Lezing Peter Geelen
Nieuwe Inzichten uit Het Nieuwe Telen
Lezing Jan Voogt
Wegens tijdsgebrek zeer sterk in gekort.
Discussie en Afronding

Deelnemers:
Aanmeldingen : 28 (incl. sprekers en organisatie)
Aanwezig : 28
Telers : 15

O**pmerking:**
- Deze bijeenkomst is niet gecommuniceerd als regio-bijeenkomst maar als landelijke gewasbijeenkomst 'aardbeien onder glas'. Desondanks zijn meeste deelnemers regionale telers.
- De demonstraties zijn door meer deelnemers bezocht dan de presentaties in de avond. Van de deelnemers die alleen de demo's bezochten, is geen nadere informatie (NAW gegevens) bekend.
- Op het bedrijf van Rob Hendrix is geen vaste installatie aanwezig voor buitenlucht aanzuiging maar tijdens de demo's zijn drie systemen gepresenteerd voor buitenlucht aanzuiging en actieve ventilatie, in combinatie met rookproeven.

Vervolg:
Door tijdsgebrek is de presentatie Jan Voogt sterk ingekort. Deelnemers zouden derhalve graag een vervolg kennisbijeenkomst met Peter Geelen en Jan Voogt georganiseerd zien.

Evaluaties:
Zeer positieve reacties. Deelnemers waarderen de samenwerking met LTO Vollegrondsgroenten.net waardoor een sterk programma is neergezet. Deelnemers geven aan de organisatie tijdens de demonstraties rommelig te vinden. Waarderingen bestaan uit 7s, 8s of 9s.
De presentatie van Jan Voogt moest zeer sterk worden ingekort vanwege uitloop van de presentatie van Peter Geelen. Tijdens de presentatie van Peter Geelen ontplooide zich een zeer actieve discussie. Een deelnemer omschreef "Presentatie was niet zozeer echt nieuw, maar met name de ontstane discussie gaf de meerwaarde".

BIJEENKOMST Het Nieuwe Telen
GEWAS Aardbei
LOKATIE Rob Hendrix, Eikelenbosserdijk 20, Melderslo
Restaurant Boszicht, Provincialeweg 2, Maasbree
DATUM dinsdag 29 maart 2011

Aanmeldingen 28
Aanwezig 28
Telers 15

aanwezig	teler	aanspreek	voornaam	tussenvoeg	achternaam	bedrijfsnaam	straat	postcode	woonplaats
1	1	dhr.	Antonio		Arts		Soemeersingel 4	5759 RB	HELENAVEEN
1	1	dhr.	Marc		Christis	Christis Aardbeien	Orchideeweg 2	5915 HP	VENLO
1	1	dhr.	Marcel		Dings	Dings Aardbeien BV	Soersbeekweg 160	5951 HE	BELFELD
1	1	dhr.	Peter	van den	Eertwegh	Brookberries BV	Koelesweg 16	5951 BL	BELFELD
1	1	dhr.	Rob	van	Enckevort	Maatschap Van Encl	Americaanseweg 43	5976 ND	KRONENBERG
1	1	dhr.	Jan	van	Genderen	Kwekerij Royal Berry	Salvia 5	6686 RC	BEMMEL
1	1	dhr.	Huub		Geuijen	Geuijen-Peeters Kwe	Nieuwe Peeldijk 20	5966 NB	AMERICA
1	1	dhr.	Rob		Hendrix	Hendrix Aardbei BV	Eikelenbosserdijk 20	5962 NV	MELDERSLO
1	1	dhr.	Richard		Kalter	Aardbeienkwekerij R	Kalterweg 21	8271PC	IJSSELMUIDEN
1	1	dhr.	Theo		Lavrijsen	Lavrijsen Aardbeien	Leijenstraat 4	5541 BE	ROGGEL
1	1	dhr.	Frank		Schellekens	FJJM Schellekens	Bolkensteeg 6	5103 AB	DONGEN
1	1	dhr.	Hans		Solleveld	Greenco BV	Middel Broekweg 130	2675 KJ	HONSELERSDIJK
1	1	dhr.	Ad		Verstappen	Mts. Verstappen	Heide 6	6088 PD	ROGGEL
1	1	dhr.	Jan	van de	Werf	Jan van de Werf Gla	mr. Theelenstraat 39	5759 RS	HELENAVEEN
1	1	dhr.	Rob	van der	Wouw	Jong Fruit BV	Vaartweg 14	5106 ND	DONGEN
1		dhr.	André	van den	Berg	Van der Ende Groep	Maasambacht 4	2676 CW	MAASDIJK
1		dhr.	Peter	van	Boekel	LLTB	Wilhelminasingel 25	6041 CH	ROERMOND
1		dhr.	Joan		Bus	Vollegrondsgroente.n	Notarisappel 86	4191 DZ	GELDERMALSEN
1		dhr.	Peter		Geelen	Tuinbouw Teeltanaly	Lammergors 11	4761 VH	ZEVENBERGEN
1		dhr.	Henk	de	Groot	Nivola	Heeneweg 23 a	2161 AC	LISSE
1		dhr.	Pascal		Janzen	Cogas Zuid BV	Postbus 72	5720 AB	ASTEN
1		mw.	Lucienne		kerkrade-Midd	Nivola	Heeneweg 23 a	2161 AC	LISSE
1		dhr.	Ton	van de	Kooy	Van der Ende Groep	kortenaerstraat 81	2676 VE	MAASDIJK
1		dhr.	Bert		Noordam	Elektravon-Haket Ele	Westrikseweg 17	4839 AS	BREDA
1		dhr.	Mark		Slegers	Elektro Limburg	Groesweg 7	5993 NN	MAASBREE
1		dhr.	Peter		Visser	Reed Business	Giessen 29	2991 RH	BARENDRECHT
1		dhr.	Jan		Voogt	Hoogendoorn Autom	Westlandseweg 190	3131 HX	VLAARDINGEN
1		dhr.	Jan		Vos	Priva BV	Postbus 18	2678 ZG	DE LIER

4.5 Het Nieuwe Telen, glasgroenten

Algemeen:
Gubbels Siberië, Maasbree
Maandag 4 juli 2011
Ontvangst: 14:30 uur
Afsluiting: 20:00 uur

Programma:
Ontvangst
Gespreksleider: Peter van Boekel
Rondleiding en toelichting Wim en Erik Gubbels
Lezing Peter Geelen
Nieuwe Inzichten uit Het Nieuwe Telen
Lezing Peter Klapwijk
Het Nieuwe Telen, hype of trend
Discussie en Afronding

Deelnemers:
Aanmeldingen : 36 (incl. sprekers en organisatie)
Aanwezig : 36
Telers : 28

Opmerking:
- Het projectplan gaat uit van een sessie voor 'overige groenten (grondteelten)'. Het aantal geïnteresseerde bedrijven in de regio bleek niet toereikend voor een aparte sessie 'overige groenten'. Het thema is daarom verbreed naar 'glasgroenten algemeen'.
- Deze bijeenkomst is op verzoek van gastheer Gubbels ook aangekondigd door het Improvement Center in hun relatienetwerk (i.s.m. Niek Botden). Evenwel komen alle telers uit de regio Zuid Oost Nederland (Gubbels had gehoopt op een stevige inbreng uit het Westland).

Vervolg:
Voor vervolg activiteiten was weinig interesse. Opgemerkt moet worden dat een deel van de deelnemers de Energie Onder De Knie cursus van GreenQ al had doorlopen. Bij voldoende belangstelling wil GreenQ in najaar 2011 een cursus in de regio organiseren (uiteindelijk is deze later georganiseerd).

Evaluaties:
Zeer positieve reacties. Deelnemers waarderen de samenwerking met het Improvement Centre en GreenQ. waarmee een sterk programma wordt neergezet.
Voor de meeste deelnemers was dit een 'terugkom' bijeenkomst: deze deelnemers hadden de eerdere gewasgerichte bijeenkomst voor tomaat, komkommer of paprika al bezocht. Ondanks dat is het programma van bezichting van Gubbels Siberië (kantine en schuur waren eerder niet gereed), en presentaties van Peter Geelen (ziek tijdens de tomaat bijeenkomst) en Peter Klapwijk is voor hen nieuw. De presentatie van Peter Geelen werd het best gewaardeerd (gemiddeld: 8).

BIJEENKOMST Het Nieuwe Telen
GEWAS Glasgroenten
LOKATIE Gubbels Siberië, Maasbree
DATUM maandag 4 juli 2011

Aanmeldingen 36
Aanwezig 36
Telers 28

aanwezig	teler	aanspreek	voornaam	tussenvoeg	achternaam	bedrijfsnaam	straat	postcode	woonplaats
1	1	dhr.	Willy		Aarts	heideheuvel bv	bleekerweg 10	5725 BE	ASTEN HEUSDEN
1	1	dhr.	Gerben		Alaerds	Alaerds Allegro B.V.	Reysenbeckstraat 28	5963 AZ	HEGELSOM
1	1	dhr.	Ed		Classens	VieVerde BV	Roffert 8	5811 AT	CASTENRAY
1	1	dhr.	Jack of Rob		Coolen	Tuinderij Coolen	koelstraat 4	6011 SB	ELL
1	1	dhr.	Erik		Gubbels	Gubbels Siberië BV	Hummerenweg 19	5991 PR	BAARLO
1	1	dhr.	Wim		Gubbels	Gubbels Siberië BV	Hummerenweg 19	5991 PR	BAARLO
1	1	dhr.	Hans	van	Haeff	Hagrow BV	Elshoutweg 3	5951 NK	BELFELD
1	1	dhr.	Huub		Hendriks	Gipmansplanten Ver	Bultenvenweg 30	5916 RW	VENLO
1	1	dhr.	Wim		Hendrikx	Hagrow BV	Elshoutweg 3	5951 NK	BELFELD
1	1	dhr.	Jeroen		Hovens	Fortaplant	Zonneveld 23	5993 SG	MAASBREE
1	1	dhr.	Jack		Janssen	T. & T. van Leeuwen	Aartserfweg 6	5971 NR	GRUBBENVORST
1	1	dhr.	Thijs		Joosten	JGS BV	Ploegstraat 50	5712 RL	SOMEREN
1	1	dhr.	Jo		Joosten	JGS BV	Ploegstraat 50	5712 RL	SOMEREN
1	1	dhr.	Pieter Willem		Kaptein	KBB Holland	stierenweg 13	4651 PT	STEENBERGEN
1	1	dhr.	Adrie		Knoops	kwekerij Moors	heesakkerweg 45	5721 KN	ASTEN
1	1	dhr.	Kees		Lansbergen	KBB Holland	stierenweg 13	4651 PT	STEENBERGEN
1	1	dhr.	Bas	van	Leeuwen	Westburg	Nieuw Erf 4	5971 PL	GRUBBENVORST
1	1	dhr.	Thomas	van	Leeuwen	T. & T. van Leeuwen	Aartserfweg 6	5971 NR	GRUBBENVORST
1	1	dhr.	Ton		Smedt	Gubbels Siberië BV	Hummerenweg 19	5991 PR	BAARLO
1	1	dhr.	Dennis	op het	Veld	MTS op het Veld	Tegelseweg 51A	5951 GL	BELFELD
1	1	dhr.	Fons		Verbeek	biol tuinb Gebr. Verb	Muldersweg 15	5941 MX	VELDEN
1	1	dhr.	Jac		Verbeek	Biol. tuinb bedr.Gebr	Muldersweg	5941 MX	VELDEN
1	1	dhr.	Eric		Vereijken	vereijken kwekerijen	pater eustachiuslaan 17	5735 SK	AARLE RIXTEL
1	1	dhr.	Harry		Vermeulen	H.W.C. Vermeulen	Genooierweg 22	5941 NX	VELDEN
1	1	dhr.	Rob	van de	Wiel	Kwekerij De Stigt	Naulandseweg 5	5154 PB	ELSHOUT
1	1	dhr.	Kees	van de	Wiel	kwekerij de Kooi/ de	duinweg 19	5151 RK	DRUNEN
1	1	dhr.	Joan		Wijnen	mts wijnen anthuriur	waardjesweg 9	5721 TC	ASTEN
1	1	dhr.	Theo		Wolbrink	Fortaplant BV	Zonneveld 23	5993 SG	MAASBREE
1	0	dhr.	Peter	van	Boekel	LLTB	Wilhelminasingel 25	6041 CH	ROERMOND
1	0	dhr.	Niek		Botden	GreenQ	Postbus 4	2665 ZG	BLEISWIJK
1	0	dhr.	Aat		Dijkshoorn	PT	Tijpoort 47	3312 WB	DORDRECHT
1	0	dhr.	Peter		Geelen	Tuinbouw Teeltanaly	Lammergors 11	4761 VH	ZEVENBERGEN
1	0	dhr.	Marc		Grootscholten	Improvement Centre	Postbus 4	2665 ZG	BLEISWIJK
1	0	dhr.	Pascal		Janzen	Cogas Zuid BV	Postbus 72	5720 AB	ASTEN
1	0	dhr.	Peter		Klapwijk	GreenQ	Postbus 4	2665 ZG	BLEISWIJK
1	0	dhr.	Chris		Verberne	DLV Plant	Casper Verdellenstraat 22	5988 BK	HELDEN

4.6 Het Nieuwe Telen, sierteelt

Algemeen:
Gubbels Siberië, Maasbree
Woensdag 29 februari 2012
Ontvangst: 14:30 uur
Afsluiting: 22:00 uur

Programma:
Ontvangst
Gespreksleider: Arthur van den Berg
Rondleiding en toelichting Wim en Erik Gubbels
Lezing Marc Grootscholten
Het Nieuwe Telen en de mogelijkheden
Lezing Filip van Noort
Het Nieuwe Telen, meer gebruik van natuurlijk licht
Lezing Peter Geelen
Het Nieuwe Telen en Plantmonitoring
Lezing Sander Pot
Energiezuinige teeltwijze (andere schermstrategie) met optimale productie
Lezing Hendrik Jan van Telgen
Het Nieuwe Telen en Diffuus licht
Discussie en Afronding

Deelnemers:
Aanmeldingen : 40 (incl. sprekers en organisatie)
Aanwezig : 43
Telers : 32

Opmerking:
- Het projectplan gaat uit van aparte sessies voor snijbloemen en voor potplanten. Het aantal geïnteresseerde bedrijven was niet voldoende voor 2 losse sessies. Na afstemming met/accoord van Kas als Energiebron bureau is gekozen voor een gecombineerde thema, waarbij de verschillende teelten wel voldoende aandacht krijgen.

Vervolg:
De bijeenkomst zelf wordt zeer gewaardeerd. Alle relevante onderwerpen worden in het totale tijdsbestek volgens de deelnemers voldoende behandeld en bediscussieerd. Bij een aantal ondernemers is de belangstelling gewekt voor een vervolg cursus. Met wil meer informatie over Energie Onder De Knie van IC/GreenQ, en over de cursus van LTO Groeiservice die Peter Geelen en Jan Voogt geven.

Evaluaties:
De bijeenkomst, en de breedte (met onderlinge samenhang) van de onderwerpen en sprekers, wordt zeer gewaardeerd. De bezichtiging en de presentaties over verdamping, vocht en buitenlucht aanzuiging worden volgens de deelnemers prima aangevuld met de inleidingen over diffuus licht (Hendrik-Jan van Telgen) en een optimale schermstrategie (Sander Pot). Overall waardering is goed (cijfer: 8). De mogelijkheid van het informele doorpraten tijdens het programma (oa tijdens de pauzes en het eten) en de aanvangs- en eindtijden (14:30 uur en 21:00 uur) worden erg gewaardeerd. Er wordt beperkt gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot napraten na de afsluiting van het programma.

BIJEENKOMST Het Nieuwe Telen
GEWAS Sierteelt
LOKATIE Gubbels Siberië, Zonneveld 21, Maasbree
DATUM woensdag 29 februari 2012

Aanmeldingen 45
Aanwezig 37
Telers 24

aanwezig	teler	aanspreekv	voornaam	tussenvoeg	achternaam	bedrijfsnaam	straat	postcode	woonplaats
1	1	dhr.	Jaap	van den	Beukel	JB Matricaria	Zoutpad 100	5916 RJ	VENLO
1	1	dhr.	Thijs		Dekkers	Thijs Dekkers Potcul	Hongerstraat 7	5492 VE	Sint OEDENRODE
1	1	dhr.	Erik		Gubbels	Gubbels Siberië BV	Hummerenweg 19	5991 PR	BAARLO
1	1	dhr.	Gerard		Habraken	Bagerha Gerberakw	Meerseweg 2/A	5856 CE	WELLERLOOI
1	1	dhr.	Jac		Haenen	Mts. Haenen van Nie	Ebberstraat 8	5941 NN	VELDEN
1	1	dhr.	Bert		Huibers	Grandiflora	Steeg 9	5944 BT	ARCEN
1	1	dhr.	Sjaak	van der	Hulst	Holding Sjaak van d	Hazenkampweg 25	5964 PE	METERIK
1	1	dhr.	Roel		Janssen	JB Matricaria	p.a. Heesweg 9	5864 CE	MEERLO
1	1	dhr.	Roy		Joosten	Falcon Roses BV	Bongardweide 16	5991 NN	BAARLO
1	1	dhr.	Peter		Nabuurs	Bloemenkwekerij Na	Lange Schoolstraat 15	5454 GS	ST. HUBERT
1	1	dhr.	Emiel	van den	Oever	Spectraplant Wester	Stevensstraat 9	5843 AB	WESTERBEEK
1	1	dhr.	Koen		Saris	Saris VOF	De Mooyweg 64	5916 RL	VENLO
1	1	dhr.	Brain		Tagagae	Grandiflora	Steeg 9	5944 BT	ARCEN
1	1	dhr.	Hay		Wijnen	Plantencentrum Velc	Vorstweg 60	5941 NV	VELDEN
1	1	dhr.	Joan		Wijnen	Mts. Wijnen Anthuriu	Waardjesweg 9	5725 TB	ASTEN
1	1	dhr.	Jochem	van	Zoggel	Gevers Planten	Bleekerweg 11a	5725 TBE	ASTEN-HEUSDEN
1	0	dhr.	Arthur	van den	Berg	LTO Groeiservice	Klappolder 130	2665 LP	BLEISWIJK
1	0	dhr.	Peter	van	Boekel	LLTB	Wilhelminasingel 25	6041 CH	ROERMOND
1	0	dhr.	Peter		Geelen	Tuinbouw Teeltanaly	Lammergors 11	4761 VH	ZEVENBERGEN
1	0	dhr.	Marc		Grootscholten	Improvement Centre	Postbus 4	2665 ZG	BLEISWIJK
1	0	dhr.	Wim		Gubbels	Gubbels Siberië BV	Hummerenweg 19	5991 PR	BAARLO
1	0	dhr.	Pascal		Janzen	Cogas Zuid BV	Postbus 72	5720 AB	ASTEN
1	0	dhr.	Filip	van	Noort	Wageningen UR	Postbus 20	2665 ZG	BLEISWIJK
1	0	dhr.	Sander		Pot	Plant Dynamics	Costerweg 5	6702 AA	WAGENINGEN
1	0	dhr.	Hendrik Jan	van	Telgen	Botany	Dr. Droesenweg 7	5964 NC	HORST-METERIK
1	0	dhr.	Hans		Verdonschot	Aelmans Tuinbouw A	Kerkstraat 2	6095 BE	BAEXEM
1	0	dhr.	Jan		Westerhof	NAKtuinbouw	Postbus 40	2370 AA	ROELOFARENDSVEEN
1	0	dhr.	Theo		Wolbrink	FortaPlant BV	Zonneveld 23	5993 SG	MAASBREE
1	0	dhr.	Maurice		Wolters	Arvalis	Postbus 5043	5800 GA	VENRAIJ
2	2	dhr.	Hans		Delpeut	Kwekerij Stammersh	Zuid-Carolinaweg 29	5453 JG	LANGENBOOM
2	2	dhr.	Antoine		Hoeijmakers	Glorious Gloriosa	Aan de steenoven 10	5993 RJ	MAASBREE
2	2	dhr.	Arjan		Kok	Kwekerij Kok	Oudijk 2 B	1617KR	WESTWOUD (NH)
2	2	dhr.	Wiel		Teeuwen	Mts. W en W Teeuw	Leemvenweg 9	5993 RH	MAASBREE
afwezig		dhr.	Hans		Gielen	Gartenbau Gielen	Weselseweg 14	5916 RE	VENLO
afwezig		dhr.	Erwin		Keijsers	Keijsers rozen	Antwerpsebaan 4	5505 JG	VELDHOVEN
afwezig		dhr.	Gerard	van	Leeuwen	VLM Hydrocultuur	Bloemenpad 3	4921 AZ	MADE
afwezig		dhr.	Huub		Leurs	Kwekerij Leurs	Boterstraat 3	5913 PA	VENLO
afwezig		dhr.	Martien		Middelburg	Leen Middelburg Ch	Steelhovensedijk 9E/F	4921 SV	MADE
afwezig		dhr.	Pierre		Parren	Parren Quality	Akker 18	6017 BP	THORN
afwezig		dhr.	Mart		Rutten	Mts. Rutten-van de E	Swolgensedijk 6	5962 NR	MELDERSLO
afwezig		mw.	Saskia		Tulkens-Joost	JGS BV	Ploegstraat 50	5712 RL	SOMEREN

4.7 Het Nieuwe Telen, workshops

Programma:
4 sessies door DLV advies
1 sessie door Wageningen UR
1 sessie door Arvalis
1 bijeenkomst bij Cogas Zuid

Deelnemers:
Aanmeldingen : 5
Aanwezig : 5
Telers : 5

Vervolg:
Deelnemers hebben allemaal de regionale gewasbijeenkomst 'Het Nieuwe Telen Tomaat' bijgewoond en hebben zich naar aanleiding daarvan aangemeld. Telers hebben allemaal serieuze interesse in mogelijkheden van Het Nieuwe Telen en buitenlucht aanzuiging voor het eigen bedrijf (in combinatie met uitbreiding en nieuwbouw). Telers zijn geïnteresseerd in bedrijfsgerichte berekeningen voor nieuwbouw en gedeeltelijke inbouw in de bestaande kasconstructies/gevelconstructies.
Uitbraak van EHEC en alle financiële gevolgen heeft de investeringsplannen van alle 5 bedrijven evenwel krachtig gewijzigd.

Evaluaties:
De workshop wordt goed geëvalueerd maar alle deelnemers hadden verwacht dat DLV Plant meer senioriteit zou inbrengen in dit kennistraject. Op inhoud: De combinatie van economie (Raaphorst), teelt (DLV) en teelttechniek (Arvalis en Cogas) wordt zeer gewaardeerd. Op begeleiding: meer regie en sturing zou wenselijk zijn geweest. Voor het rekenen met Het Nieuwe Telen is het bedrijf van een van de deelnemers als voorbeeld genomen. De deelnemers vinden dit verhelderend en concretiserend.

BIJEENKOMST Het Nieuwe Telen
GEWAS Tomaat
WERKGROEP workshops

LOKATIES Kwekerij Zuppi BV, Beckersweg 44, Venlo
Cogas Zuid, Heikamperweg 18, Asten

DATA

DLV	woensdag 23 maart, 11:00 uur tot 13:00 uur
DLV	woensdag 6 april, 15:00 uur tot 17:30 uur
Wageningen UR	woensdag 20 april, 15:00 uur tot 17:30 uur
DLV	woensdag 4 mei, 15:00 uur tot 17:30 uur
Cogas/Arvalis	vrijdag 6 mei, 15:00 uur tot 17:30 uur
DLV	woensdag 18 mei, 15:00 uur tot 17:30 uur

Aanmeldingen 5
Telers 5

telers

aantal	aanspree	voornaam	tussenvoeg	achternaam	bedrijfsnaam	straat	postcode	woonplaats
1	dhr.	Bart	van	Wijlick	Zuppi BV	Beckersweg 44	5915 PB	VENLO
1	dhr.	Eric		Geurts	Mts. H. Geurts en M. (	Boddenbroek 9	5808 AK	OIRLO
1	dhr.	Geert	van	Rens	Tomatenkwekerij Van	Campagneweg 15	5964 PH	METERIK
2	dhr.	Dennis	op het	Veld	Mts. Op het Veld	Tegelseweg 51a	5851 GL	BELFELD
	inzet deskundigen							
1	dhr.	Peter	van	Boekel	LLTB	Wilhelminasingel 25	6041 CH	ROERMOND
1	dhr.	Arjan		Vijverberg	DLV Plant	Zuidweg 38	2671 MN	NAALDWIJK
1	dhr.	Erik	van den	Broek	DLV Plant	Zuidweg 38	2671 MN	NAALDWIJK
1	dhr.	Jaap	bij de	Vaate	DLV Plant	Agro Business Park 65	6708 PV	WAGENINGEN
1	dhr.	Jan-Paul	van der	Kolk	DLV Plant	Agro Business Park 65	6708 PV	WAGENINGEN
1	dhr.	Marcel		Raaphorst	Wageningen UR	Postbus 20	2665 ZG	BLEISWIJK
1	dhr.	Pascal		Janzen	Cogas Zuid BV	Postbus 72	5720 AB	ASTEN
1	dhr.	Kamiel		Bartels	Arvalis	Postbus 5043	5800 GA	VENRAIJ

Bijlage: voorbeeld evaluatie vragenlijsten

Beste (deelnemer),

EVALUATIE: Het Nieuwe Telen Tomaat

Zojuist heb ik je de presentaties toegestuurd van de bijeenkomst "Het Nieuwe Telen Tomaat". Bij deze wil ik je een aantal vragen stellen, om in te schatten of de bijeenkomst zelf informatief genoeg was - en wat de volgende stappen moeten zijn. Dank bij voorbaat voor het invullen en terugsturen! Dat mag uiteraard door toevoegingen in de tekst hieronder!

1. Hoe beoordeelt u de bijeenkomst?

Graag een beoordeling met de cijfers 1 tot 10 (1=slecht, 10=zeer goed); een korte toelichting in woorden mag - maar hoeft niet.

Was het bedrijfsbezoek voldoende interessant.
Waardering ...

Wat is uw mening over de presentaties.
Waardering Presentatie Marc Grootscholten ...
Waardering Presentatie Marcel Raaphorst ...
Waardering Presentatie Henk Kalkman ...
(Presentatie Peter Geelen verviel door ziekte)

Wat is uw mening over de dagvoorzitter.
Dagvoorzitter (Jan Varekamp) ...

Wat is uw mening over de organisatie.
Antwoord: ...

2. Deze bijeenkomst was algemeen en informatief bedoeld. Het kan zijn dat deze bijeenkomst u heeft geprikkeld om u te verder te verdiepen in Het Nieuwe Telen en de verschillende facetten en mogelijkheden (techniek, effecten op kasklimaat, effecten op gewas, effecten op ziektedruk, effecten op opbrengst, enz.)

Hoe zou u deze kennis willen opdoen?
(meerdere antwoorden zijn uiteraard mogelijk).

Suggesties:
O door zelfstandig kennis op te doen,
O door het volgen van een cursus of workshop,
O door gesprekken met technische toeleveranciers of
O door gesprekken met een van de onderzoekers of
O door gesprekken met adviseurs, of
O door het volgen van andere bijeenkomsten,
O door het volgen van besloten bijeenkomsten, zodat ook specifieke (bedrijfs)informatie kan worden besproken.
(meerdere antwoorden zijn uiteraard mogelijk).

Antwoord: ...

3. Zou u hierbij ondersteuning willen hebben vanuit het project "Versterking Ondernemerschap" van de LLTB (in dit geval: van mij)

Antwoord: ja/nee, namelijk ...

4. Wilt u op de hoogte gehouden worden van andere bijeenkomsten die LLTB in het kader van "Versterking Ondernemerschap" nog gaat organiseren.
Dit betekent dat ik uw email adres ga gebruiken voor het toezenden van

korte aankondigingen (in beperkte mate, zeg max. 12 per jaar).

Antwooord: ja/nee

5. Heeft u zelf op dit moment concrete vragen of thema's waarover u een bijeenkomst georganiseerd zou willen krijgen, of dat u zelf wilt presenteren op een bijeenkomst?
Dit betekent dat ik bij voldoende belangstelling gericht een bijeenkomst op dit onderwerp in de regio Zuid Oost Nederland ga organiseren.

Antwooord: ja/nee, namelijk ...

6. Tot slot wil ik u wijzen op een aantal vervolgstappen die mogelijk zijn (met name voor telers).

Cursus DLV Plant: Verdiepende cursus van DLV Plant. met adviseurs van DLV Plant kunnen in kleine groepen de ervaringen van het onderzoek naar Het Nieuwe Telen verder worden besproken. Dit gebeurt in een serie van 5 workshops. Deze workshops worden georganiseerd op tuinbouwbedrijven in het kader van excursiegroepen. Kosten: 150 euro per teler. Meer info: www.dlvplant.nl/nl/content/het-nieuwe-telen.html
Bij voldoende belangstelling worden cursussen in Zuid Oost Nederland opgezet.
Vragen of interesse: E: pvboekel@lltb.nl of M: 06-30.58.88.94.

Cursus GreenQ: Verdiepende cursus van GreenQ. GreenQ biedt een cursus aan, onder de titel "Energie onder de knie". Bij voldoende deelnemers wordt een cursus aangeboden in de regio Zuid Oost Nederland. Deze cursus bestaat uit 4 bijeenkomsten. Kosten: 1.600 euro per teler; als alle 4 bijeenkomsten worden gevolgd, krijgt de deelnemer 800 euro retour. Meer info: www.greenq.nl/nl/education/content/nieuws/item/133-qenergie-onder-de-knieq-zuidoost-nederland
Bij voldoende belangstelling wordt een cursus in Zuid Oost Nederland opgezet.
Vragen of interesse: E: pvboekel@lltb.nl of M: 06-30.58.88.94.

Het Nieuwe Telen op Maat - Verdiepende workshops op Maatwerk LLTB: Maatwerk workshops, in overleg te organiseren. Vanuit het project "Versterking Ondernemerschap" wordt in overleg met/op aanvraag van telers groepsgewijs (tussen 2 en 10 deelnemers) op maat een programma samengesteld, met daarbij behorende bijeenkomsten, sprekers, deskundigen, enz. Groepen kunnen zich zelf melden (als studieclub of ander verband), of telers kunnen zich melden met interesse zodat een groep wordt gezocht. Kosten: afhankelijk van het maatwerk, het aantal bijeenkomsten (1-5), en het aantal deskundigen, tussen de 50 tot 250 euro per teler.
Meer info: zie email "Het Nieuwe Telen op Maat"
Vragen of interesse: E: pvboekel@lltb.nl of M: 06-30.58.88.94.

Ik hoor graag jullie reactie, en antwoorden.
Dank voor jullie tijd en moeite!

Groeten,
Peter van Boekel

M: 06-30.58.88.94
E: pvboekel@lltb.nl

Bijlage: voorbeeld evaluatie vragenlijsten

Beste (deelnemer),

EVALUATIE: Het Nieuwe Telen Komkommer/3 maart 2011

Zojuist heb ik je de presentaties toegestuurd van de bijeenkomst "Het Nieuwe Telen Komkommer". Bij deze wil ik je een aantal vragen stellen, om in te schatten of de bijeenkomst zelf informatief genoeg was - en wat de volgende stappen moeten zijn. Dank bij voorbaat voor het invullen en terugsturen! Dat mag uiteraard door toevoegingen in de tekst hieronder!

1. Hoe beoordeelt u de bijeenkomst?

Graag een beoordeling met de cijfers 1 tot 10 (1=slecht, 10=zeer goed); een korte toelichting in woorden mag - maar hoeft niet.

Was het bedrijfsbezoek voldoende interessant.
Waardering ...

Wat is uw mening over de presentaties.
Waardering Presentatie Arie de Gelder ...
Waardering Presentatie Marcel Raaphorst ...
Waardering Presentatie Henk Kalkman ...
Waardering Presentatie Peter Geelen ...

Wat is uw mening over de dagvoorzitter.
Dagvoorzitter (Huub Welles) ...

Wat is uw mening over de organisatie.
Antwoord: ...

2. Deze bijeenkomst was algemeen en informatief bedoeld. Het kan zijn dat deze bijeenkomst u heeft geprikkeld om u te verder te verdiepen in Het Nieuwe Telen en de verschillende facetten en mogelijkheden (techniek, effecten op kasklimaat, effecten op gewas, effecten op ziektedruk, effecten op opbrengst, enz.)

Hoe zou u deze kennis willen opdoen?
(meerdere antwoorden zijn uiteraard mogelijk).

Suggesties:
O door zelfstandig kennis op te doen,
O door het volgen van een cursus of workshop,
O door gesprekken met technische toeleveranciers of
O door gesprekken met een van de onderzoekers of
O door gesprekken met adviseurs, of
O door het volgen van andere bijeenkomsten,
O door het volgen van besloten bijeenkomsten, zodat ook specifieke (bedrijfs)informatie kan worden besproken.
(meerdere antwoorden zijn uiteraard mogelijk).

Antwoord: ...

3. Zou u hierbij ondersteuning willen hebben vanuit het project "Versterking Ondernemerschap" van de LLTB (in dit geval: van mij)

Antwoord: ja/nee, namelijk ...

4. Wilt u op de hoogte gehouden worden van andere bijeenkomsten die LLTB in het kader van "Versterking Ondernemerschap" nog gaat organiseren.
Dit betekent dat ik uw email adres ga gebruiken voor het toezenden van

korte aankondigingen (in beperkte mate, zeg max. 12 per jaar).

Antwooord: ja/nee

5. Heeft u zelf op dit moment concrete vragen of thema's waarover u een bijeenkomst georganiseerd zou willen krijgen, of dat u zelf wilt presenteren op een bijeenkomst?
Dit betekent dat ik bij voldoende belangstelling gericht een bijeenkomst op dit onderwerp in de regio Zuid Oost Nederland ga organiseren.

Antwooord: ja/nee, namelijk ...

6. Tot slot wil ik u wijzen op een aantal vervolgstappen die mogelijk zijn (met name voor telers).

Cursus DLV Plant: Verdiepende cursus van DLV Plant. met adviseurs van DLV Plant kunnen in kleine groepen de ervaringen van het onderzoek naar Het Nieuwe Telen verder worden besproken. Dit gebeurt in een serie van 5 workshops. Deze workshops worden georganiseerd op tuinbouwbedrijven in het kader van excursiegroepen. Kosten: 150 euro per teler. Meer info: www.dlvplant.nl/nl/content/het-nieuwe-telen.html
Bij voldoende belangstelling worden cursussen in Zuid Oost Nederland opgezet. Vragen of interesse: E: pvboekel@lltb.nl of M: 06-30.58.88.94.

Cursus GreenQ: Verdiepende cursus van GreenQ. GreenQ biedt een cursus aan, onder de titel "Energie onder de knie". Bij voldoende deelnemers wordt een cursus aangeboden in de regio Zuid Oost Nederland. Deze cursus bestaat uit 4 bijeenkomsten. Kosten: 1.600 euro per teler; als alle 4 bijeenkomsten worden gevolgd, krijgt de deelnemer 800 euro retour. Meer info: www.greenq.nl/nl/education/content/nieuws/item/133-qenergie-onder-de-knieq-zuidoost-nederland
Bij voldoende belangstelling wordt een cursus in Zuid Oost Nederland opgezet. Vragen of interesse: E: pvboekel@lltb.nl of M: 06-30.58.88.94.

Het Nieuwe Telen op Maat - Verdiepende workshops op Maatwerk LLTB: Maatwerk workshops, in overleg te organiseren. Vanuit het project "Versterking Ondernemerschap" wordt in overleg met/op aanvraag van telers groepsgewijs (tussen 2 en 10 deelnemers) op maat een programma samengesteld, met daarbij behorende bijeenkomsten, sprekers, deskundigen, enz. Groepen kunnen zich zelf melden (als studieclub of ander verband), of telers kunnen zich melden met interesse zodat een groep wordt gezocht. Kosten: afhankelijk van het maatwerk, het aantal bijeenkomsten (1-5), en het aantal deskundigen, tussen de 50 tot 250 euro per teler.
Meer info: zie email "Het Nieuwe Telen op Maat"
Vragen of interesse: E: pvboekel@lltb.nl of M: 06-30.58.88.94.

Ik hoor graag je reactie, en antwoorden.
Dank voor je tijd en moeite!

Groeten,
Peter van Boekel

M: 06-30.58.88.94
E: pvboekel@lltb.nl

Bijlage: voorbeeld evaluatie vragenlijsten

Beste (deelnemer),

EVALUATIE: Het Nieuwe Telen Paprika/23 maart 2011

Zojuist heb ik je de presentaties toegestuurd van de bijeenkomst "Het Nieuwe Telen Paprika". Bij deze wil ik je een aantal vragen stellen, om in te schatten of de bijeenkomst zelf informatief genoeg was - en wat de volgende stappen moeten zijn. Dank bij voorbaat voor het invullen en terugsturen! Dat mag uiteraard door toevoegingen in de tekst hieronder! Vragen die niet relevant zijn, kunt u overslaan.

1. Hoe beoordeelt u de bijeenkomst?

Graag een beoordeling met de cijfers 1 tot 10 (1=slecht, 10=zeer goed); een korte toelichting in woorden mag - maar hoeft niet.

Was het bedrijfsbezoek aan Gubbels Siberië voldoende interessant.
Waardering ...

Wat is uw mening over de presentaties.
Waardering Inleiding over Kas als Energiebron/Productschap Tuinbouw door Jan Vink ..
Waardering Presentatie Marc Grootscholten ...
Waardering Presentatie Marcel Raaphorst ...
Waardering Presentatie Jeroen Zwinkels ...
Waardering Presentatie Robert Vollebregt ...

Wat is uw mening over de dagvoorzitter.
Dagvoorzitter (Herma Enthoven, LTO Groeiservice) ...

Wat is uw mening over de organisatie.
Antwoord: ...

2. Deze bijeenkomst was algemeen en informatief bedoeld. Het kan zijn dat deze bijeenkomst u heeft geprikkeld om u te verder te verdiepen in Het Nieuwe Telen en de verschillende facetten en mogelijkheden (techniek, effecten op kasklimaat, effecten op gewas, effecten op ziektedruk, effecten op opbrengst, enz.)

Hoe zou u deze kennis willen opdoen?
(meerdere antwoorden zijn uiteraard mogelijk).

Suggesties:
O door zelfstandig kennis op te doen,
O door het volgen van een cursus of workshop,
O door gesprekken met technische toeleveranciers of
O door gesprekken met een van de onderzoekers of
O door gesprekken met adviseurs, of
O door het volgen van andere bijeenkomsten,
O door het volgen van besloten bijeenkomsten, zodat ook specifieke (bedrijfs)informatie kan worden besproken.
(meerdere antwoorden zijn uiteraard mogelijk).

Antwoord: ...

3. Zou u hierbij ondersteuning willen hebben vanuit het project "Versterking Ondernemerschap" van de LLTB (in dit geval: van mij)

Antwoord: ja/nee, namelijk ...

4. Wilt u op de hoogte gehouden worden van andere bijeenkomsten die LLTB in het kader van "Versterking Ondernemerschap" nog gaat organiseren.
Dit betekent dat ik uw email adres ga gebruiken voor het toezenden van korte aankondigingen (in beperkte mate, zeg max. 12 per jaar).

Antwooord: ja/nee

5. Heeft u zelf op dit moment concrete vragen of thema's waarover u een bijeenkomst georganiseerd zou willen krijgen, of dat u zelf wilt presenteren op een bijeenkomst (dat mag ook over andere onderwerpen dan Energie of Het Nieuwe Telen gaan?
Dit betekent dat ik bij voldoende belangstelling gericht een bijeenkomst op dit onderwerp in de regio Zuid Oost Nederland ga organiseren.

Antwooord: ja/nee, namelijk ...

6. Tot slot wil ik u wijzen op een aantal vervolgstappen die mogelijk zijn (met name voor telers).

Cursus DLV Plant: Verdiepende cursus van DLV Plant. met adviseurs van DLV Plant kunnen in kleine groepen de ervaringen van het onderzoek naar Het Nieuwe Telen verder worden besproken. Dit gebeurt in een serie van 5 workshops. Deze workshops worden georganiseerd op tuinbouwbedrijven in het kader van excursiegroepen. Kosten: 150 euro per teler. Meer info: www.dlvplant.nl/nl/content/het-nieuwe-telen.html
Bij voldoende belangstelling worden cursussen in Zuid Oost Nederland opgezet. Vragen of interesse: E: pvboekel@lltb.nl of M: 06-30.58.88.94.

Cursus GreenQ: Verdiepende cursus van GreenQ. GreenQ biedt een cursus aan, onder de titel "Energie onder de knie". Bij voldoende deelnemers wordt een cursus aangeboden in de regio Zuid Oost Nederland. Deze cursus bestaat uit 4 bijeenkomsten. Kosten: 1.600 euro per teler; als alle 4 bijeenkomsten worden gevolgd, krijgt de deelnemer 800 euro retour. Meer info: www.greenq.nl/nl/education/content/nieuws/item/133-qenergie-onder-de-knieq-zuidoost-nederland
Bij voldoende belangstelling wordt een cursus in Zuid Oost Nederland opgezet. Vragen of interesse: E: pvboekel@lltb.nl of M: 06-30.58.88.94.

Het Nieuwe Telen op Maat - Verdiepende workshops op Maatwerk LLTB: Maatwerk workshops, in overleg te organiseren. Vanuit het project "Versterking Ondernemerschap" wordt in overleg met/op aanvraag van telers groepsgewijs (tussen 2 en 10 deelnemers) op maat een programma samengesteld, met daarbij behorende bijeenkomsten, sprekers, deskundigen, enz. Groepen kunnen zich zelf melden (als studieclub of ander verband), of telers kunnen zich melden met interesse zodat een groep wordt gezocht. Kosten: afhankelijk van het maatwerk, het aantal bijeenkomsten (1-5), en het aantal deskundigen, tussen de 50 tot 250 euro per teler.
Meer info: zie email "Het Nieuwe Telen op Maat". Vragen of interesse: E: pvboekel@lltb.nl of M: 06-30.58.88.94.

Ik hoor graag je reactie, en antwoorden.
Dank voor je tijd en moeite!

Groeten,
Peter van Boekel

M: 06-30.58.88.94
E: pvboekel@lltb.nl

Bijlage: voorbeeld evaluatie vragenlijsten

Beste (deelnemer),

EVALUATIE: Het Nieuwe Telen Aardbei/29 maart 2011

Zojuist heb ik je de presentaties toegestuurd van de bijeenkomst "Het Nieuwe Telen Aardbei". Bij deze wil ik je een aantal vragen stellen, om in te schatten of de bijeenkomst zelf informatief genoeg was - en wat de volgende stappen moeten zijn. Dank bij voorbaat voor het invullen en terugsturen! Dat mag uiteraard door toevoegingen in de tekst hieronder! Vragen die niet relevant zijn, kunt u overslaan.

1. Hoe beoordeelt u de bijeenkomst?

Graag een beoordeling met de cijfers 1 tot 10 (1=slecht, 10=zeer goed); een korte toelichting in woorden mag - maar hoeft niet.

Was het bedrijfsbezoek voldoende interessant.
Waardering ...

Wat is uw mening over de presentaties.
Waardering Presentatie Peter Geelen ...
(Presentatie van Jan Voogt ging door tijdgebrek niet door)
Aansluiting op het middagprogramma ...

Wat is uw mening over de organisatie.
Antwoord: ...

De Presentatie van Jan Voogt is toegestuurd.
Wilt u de presentatie van Jan Voogt toch nog graag eens zien?
Antwoord: ...

2. Deze bijeenkomst was algemeen en informatief bedoeld. Het kan zijn dat deze bijeenkomst u heeft geprikkeld om u te verder te verdiepen in Het Nieuwe Telen en de verschillende facetten en mogelijkheden (techniek, effecten op kasklimaat, effecten op gewas, effecten op smaak/suikergehalte, effecten op ziektedruk, effecten op opbrengst, enz.)

Hoe zou u deze kennis willen opdoen?
(meerdere antwoorden zijn uiteraard mogelijk).

Suggesties:
O door zelfstandig kennis op te doen,
O door het volgen van een cursus of workshop,
O door gesprekken met technische toeleveranciers of
O door gesprekken met een van de onderzoekers of
O door gesprekken met adviseurs, of
O door het volgen van andere bijeenkomsten,
O door het volgen van besloten bijeenkomsten, zodat ook specifieke (bedrijfs)informatie kan worden besproken.
(meerdere antwoorden zijn uiteraard mogelijk).

Antwoord: ...

3. Zou u hierbij ondersteuning willen hebben vanuit het project "Versterking Ondernemerschap" van de LLTB (in dit geval: van mij)

Antwoord: ja/nee, namelijk ...

4. Wilt u op de hoogte gehouden worden van andere bijeenkomsten die LLTB in het kader van "Versterking Ondernemerschap" nog gaat organiseren.

Dit betekent dat ik uw email adres ga gebruiken voor het toezenden van korte aankondigingen (in beperkte mate, zeg max. 12 per jaar).

Antwooord: ja/nee

5. Zou u deel willen nemen in een workshop over klimaat, en klimaatregelingen - die kan worden gegeven door Peter Geelen en Jan Voogt (Hoogendoorn) zoals besproken tijdens de bijeenkomst.

Antwoord: ja/nee
Toelichting:
O ik ben gebruiker van Hoogendoorn
O ik ben gebruiker van Priva
O ik ben gebruiker van ...

6. Heeft u zelf op dit moment concrete vragen of thema's waarover u een bijeenkomst georganiseerd zou willen krijgen, of dat u zelf wilt presenteren op een bijeenkomst (dat mag ook over andere onderwerpen dan Energie of Het Nieuwe Telen gaan?
Dit betekent dat ik bij voldoende belangstelling gericht een bijeenkomst op dit onderwerp in de regio Zuid Oost Nederland ga organiseren.

Antwooord: ja/nee, namelijk ...

7. Tot slot wil ik u wijzen op een aantal vervolgstappen die mogelijk zijn (met name voor telers).

Cursus DLV Plant: Verdiepende cursus van DLV Plant. met adviseurs van DLV Plant kunnen in kleine groepen de ervaringen van het onderzoek naar Het Nieuwe Telen verder worden besproken. Dit gebeurt in een serie van 5 workshops. Deze workshops worden georganiseerd op tuinbouwbedrijven in het kader van excursiegroepen. Kosten: 150 euro per teler. Meer info: www.dlvplant.nl/nl/content/het-nieuwe-telen.html
Bij voldoende belangstelling worden cursussen in Zuid Oost Nederland opgezet. Vragen of interesse: E: pvboekel@lltb.nl of M: 06-30.58.88.94.

Cursus GreenQ: Verdiepende cursus van GreenQ. GreenQ biedt een cursus aan, onder de titel "Energie onder de knie". Bij voldoende deelnemers wordt een cursus aangeboden in de regio Zuid Oost Nederland. Deze cursus bestaat uit 4 bijeenkomsten. Kosten: 1.600 euro per teler; als alle 4 bijeenkomsten worden gevolgd, krijgt de deelnemer 800 euro retour. Meer info: www.greenq.nl/nl/education/content/nieuws/item/133-qenergie-onder-de-knieq-zuidoost-nederland
Bij voldoende belangstelling wordt een cursus in Zuid Oost Nederland opgezet. Vragen of interesse: E: pvboekel@lltb.nl of M: 06-30.58.88.94.

Het Nieuwe Telen op Maat - Verdiepende workshops op Maatwerk LLTB: Maatwerk workshops, in overleg te organiseren. Vanuit het project "Versterking Ondernemerschap" wordt in overleg met/op aanvraag van telers groepsgewijs (tussen 2 en 10 deelnemers) op maat een programma samengesteld, met daarbij behorende bijeenkomsten, sprekers, deskundigen, enz. Groepen kunnen zich zelf melden (als studieclub of ander verband), of telers kunnen zich melden met interesse zodat een groep wordt gezocht. Kosten: afhankelijk van het maatwerk, het aantal bijeenkomsten (1-5), en het aantal deskundigen, tussen de 50 tot 250 euro per teler.
Meer info: zie email "Het Nieuwe Telen op Maat"
Vragen of interesse: E: pvboekel@lltb.nl of M: 06-30.58.88.94.